

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
45

RYNEK OWOCÓW I WARZYW

stan i perspektywy

P Ó Ł R O C Z N I K

CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1992 ROKU

ISSN 1231-2584

ANALIZY RYNKOWE

Redaktor naczelny
Jadwiga Seremak-Bulge

LISTOPAD 2014

RADA PROGRAMOWA ROLNICZYCH ANALIZ EKONOMICZNYCH:

Maria Zwolińska (przewodnicząca)
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący)
Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny)
Piotr Szajner (sekretarz redakcji)
Tadeusz Chrościcki
Bogumiła Kasperowicz
Krystyna Świetlik
Iwona Szczepaniak
Marzena Trajer
Barbara Domaszewicz

KOMITET REDAKCYJNY:

Maria Zwolińska, Andrzej Kowalski, Jadwiga Seremak-Bulge, Piotr Szajner, Marzena Trajer,
Ewa Machowina

REDAKTOR RYNKU OWOCÓW I WARZYW:

Bożena Nosecka

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Bożena Nosecka
SKŁAD I DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
NAKŁAD: 1130 egz. Ark. wyd. 5,08

Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych prosimy o podanie źródła

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Uwarunkowania makroekonomiczne <i>mgr Tadeusz Chrościcki</i>	6
II. Owoce	7
1. Rynek w UE <i>dr Bożena Nosecka, mgr inż. Janusz Mierwiński</i>	7
2. Rynek w Polsce	9
2.1. Produkcja <i>mgr inż. Jan Świetlik</i>	9
2.2. Przetwórstwo <i>dr Bożena Nosecka, dr Iwona Szczepaniak</i>	12
2.3. Handel zagraniczny <i>dr Bożena Nosecka</i>	17
2.4. Ceny i spożycie <i>mgr inż. Irena Strojewska</i>	24
III. Warzywa	27
1. Rynek w UE <i>dr Bożena Nosecka, mgr inż. Janusz Mierwiński</i>	27
2. Rynek w Polsce	29
2.1. Produkcja <i>mgr inż. Tomasz Smoleński</i>	29
2.2. Przetwórstwo <i>dr Bożena Nosecka</i>	32
2.3. Handel zagraniczny <i>mgr Anna Bugała</i>	34
2.4. Ceny i spożycie <i>mgr inż. Irena Strojewska</i>	40
IV. Działania Agencji Rynku Rolnego na rynku owoców i warzyw <i>mgr inż. Marek Dyngus</i>	43
Aneks	48

Produkcja owoców w Polsce w 2014 r. była według danych GUS nieznacznie wyższa od bardzo wysokiej w roku poprzednim i osiągnęła rekordowy poziom 4,2 mln ton. Mniejsze były tylko zbiory wiśni, porzeczek, agrestu i aronii. Zbiory warzyw gruntowych zwiększyły się o 8,2% do 4,3 mln ton. Obniżyła się jedynie produkcja pomidorów. Ocenia się, że łączne zbiory warzyw spod osłon (głównie pomidorów i ogórków) zwiększyły się o ok. 2% do 1 mln ton. W krajach UE-28 produkcja owoców wzrosła o 3% do 39 mln ton, a warzyw o 2% do 61,5 mln ton. Wyższe zbiory w krajach Wspólnoty, w tym w Polsce spowodowane były korzystnymi warunkami pogodowymi dla upraw sadowniczych i warzywniczych, a także większą powierzchnią uprawy po relatywnie wysokich cenach skupu większości owoców i warzyw w sezonie 2013/14.

Przewiduje się, że w sezonie 2014/15 łączna produkcja przetworów owocowych i warzywnych wyniesie 2,23-2,25 mln ton, wobec 2,15 mln ton w sezonie poprzednim. Najbardziej zwiększy się produkcja przetworów z jabłek (głównie zagęszczonego soku jabłkowego), warzyw mrożonych i suszonych, warzyw kwaszonych, a także keczupu, wytwarzanego głównie z importowanego koncentratu pomidorowego. W wyniku mniejszych zbiorów wiśni i porzeczek nie zmieni się łączna produkcja owoców mrożonych i obniży się produkcja koncentratów soków wytwarzanych z owoców kolorowych. Łączna produkcja soków pitnych, nektarów oraz napojów owocowych i owocowo-warzywnych wzrośnie z 1,52 do 1,6 mln ton. Decydujący będzie wzrost produkcji soków jabłkowych i soków mieszanych.

Podaż do przetwórstwa jabłek, śliwek, a także większości warzyw zwiększy się bardziej niż zbiory w wyniku spodziewanego zmniejszenia ich eksportu w następstwie wprowadzenia przez Rosję od 7 sierpnia 2014 r. embarga na przy-

wóz świeżych owoców i warzyw (oraz mrozonek i suszy) z krajów Unii Europejskiej. Rosja była drugim po Niemczech odbiorcą polskich owoców i warzyw świeżych oraz ich przetworów. Największy był udział Rosji w polskim eksporcie jabłek.

Spodziewany spadek z 1,1 do 0,65-0,70 mln ton eksportu jabłek oraz ograniczenie skali reeksportu gruszek i owoców południowych spowodować może obniżenie z 1,4 do 0,9 mln ton łącznego eksportu owoców świeżych. Rosyjskie embargo wpłynie też na zmniejszenie z 533 do 505 tys. ton eksportu warzyw świeżych. Decydujący będzie spadek eksportu pomidorów i warzyw kapustnych (głównie kapusty pekińskiej). Zwiększy się natomiast z 1,47 do 1,64-165 mln ton łączny wolumen eksportu przetworów owocowych i warzywnych. Najbardziej wzrośnie eksport zagęszczonego soku jabłkowego oraz mrożonych owoców i warzyw. O wzroście eksportu mrożonych owoców zadecyduje sprzedaż zapasów mrożonych wiśni i porzeczek czarnych z sezonu poprzedniego. Z tego samego powodu bardziej niż produkcja zwiększy się eksport zagęszczonego soku jabłkowego.

Ceny eksportowe niemal wszystkich owoców, warzyw i ich przetworów będą w sezonie 2014/15 znacznie niższe niż w sezonie poprzednim. Najtębszy będzie spadek cen eksportowych jabłek, zagęszczonego soku jabłkowego, a także warzyw kapustnych, cebuli i przetworów z tych warzyw. Nieznacznie niższe od bardzo wysokich w sezonie 2013/14 będą natomiast ceny przetworów z malin. Maliny i ich przetwory należą do bardzo wąskiej grupy produktów charakteryzujących się w obecnym sezonie przewagą popytu nad podażą na rynku europejskim i światowym. Spadek przeciętnych cen eksportowych spowoduje większe niż wolumenu obniżenie wpływów z eksportu świeżych owoców i warzyw i zmniejszenie wartości eksportu przetworów owocowych i warzywnych.

Łączne wpływy z eksportu całej tej grupy towarowej obniżyć się mogą z 2,51 do 2,06 mld euro, a łącznie z pieczarkami i ich przetworami z 2,91 do 2,47 mld euro. Eksport produktów ogrodnictwa (razem z pieczarkami) stanowił będzie 12,8% wartości eksportu produktów sektora rolno-spożywczego, wobec 13,8% w sezonie 2013/14.

Import owoców południowych do Polski może być nieznacznie większy niż w sezonie 2013/14 i wyniesie 1,25 mln ton. Niewielki przyrost importu większości owoców spowodowany będzie ograniczeniem skali ich reeksportu. Wzrośnie przywóz większości przetworów wytwarzanych z owoców południowych – w tym przede wszystkim przetworów z brzoskwiń, winogron i owoców cytrusowych. Wzrost produkcji w krajach eksporterach (głównie w krajach Europy Płd.) i spadek cen importowych zadecyduje też o wzroście przywozu przetworów z kukurydzy, papryki i innych warzyw ciepłolubnych, ale także przetworów pomidorowych – głównie koncentratu pomidorowego, dominującego, obok soków zagęszczonych w polskim imporcie przetworów owocowych i warzywnych. Zmniejszy się natomiast import owoców i warzyw strefy umiarkowanej oraz ich przetworów. Najbardziej spadnie przywóz jabłek, gruszek, cebuli, kapusty, marchwi i ich przetworów, w tym sprowadzanego głównie z Ukrainy, zagęszczonego soku jabłkowego. Łączna wartość importu owoców i warzyw i ich przetworów obniży się z 2,21 do 2,13 mld euro. Dodatkowo saldo obrotów produktami tej grupy towarowej może się zmniejszyć z 692 do 336 mln euro, a bez pieczarek i ich przetworów saldo może być ujemne na poziomie 65 mln euro, wobec dodatniego w wysokości 304 mln euro w sezonie 2013/14.

Ceny skupu niemal wszystkich owoców w 2014 r. były niższe niż w roku poprzednim, a najbardziej spadły ceny wiśni i porzeczek czarnych. Wyższe były jedynie ceny skupu malin, agrestu i czereśni.

W sezonie 2014/15 ceny jabłek deseryowych będą niższe niż w sezonie poprzednim o ponad 50%, a jabłek kierowanych do przetwórstwa o ponad 60%. Niższe po tegorocznych zbiorach były ceny skupu wszystkich warzyw, a najbardziej spadły ceny skupu kapusty i cebuli. Opłacalność produkcji wszystkich owoców i warzyw (poza malinami i czereśniami) znaczą-

co się pogorszyła. Głęboko nieopłacalna była produkcja porzeczek czarnych, wiśni, truskawek, a także jabłek. Wiele gospodarstw sadowniczych może nie mieć wiosną 2015 r. własnych środków na odtworzenie produkcji. W wyniku niskich cen areał uprawy większości gatunków warzyw gruntowych w 2015 r. będzie mniejszy niż w 2014 r.

Przeciętne ceny detaliczne owoców i ich przetworów oraz warzyw i ich przetworów będą niższe niż w sezonie 2013/14. Najbardziej spadną ceny jabłek, kapusty i cebuli. W wyniku obniżenia cen zwiększy się konsumpcja większości produktów ogrodnictwa. Wzrostowi spożycia jabłek sprzyjać będzie, zakrojona na szeroką skalę akcja promująca ich spożycie.

SUMMARY

According to CSO data, in 2014 the production of fruit in Poland was slightly greater than last year, when it was very high, and it reached a record level of 4.2 million tonnes. Only the crops of sour cherries, currants, gooseberries and chokeberries were lower. The crops of ground vegetables increased by 8.2% to 4.3 million tonnes. Only the production of tomatoes diminished. It is estimated that the total crops of vegetables grown under cover (mainly tomatoes and cucumbers) increased by 2% to 1 million tonnes. In EU-28 countries, the production of fruit increased by 3% to 39 million tonnes, while for vegetables it increased by 2% to 61.5 million tonnes. The higher crops in Community countries, including Poland, followed from the weather conditions that were favourable for fruit and vegetable crops, as well as from the greater acreage of crops after the relatively high buying-in prices for most fruit and vegetables of the 2013/14 season.

In the 2014/15 season, the total production of fruit and vegetable preserves is expected to reach 2.23-2.25 million tonnes, against 2.15 million tonnes in the previous season. The greatest increase will be recorded in the production of apple preserves – mainly of concentrated apple juice, but also of frozen and dried vegetables, pickled vegetables, as well as of ketchup, produced mostly from imported tomato concentrate. Due to the lower crops of sour cherries and currants, the total production of frozen fruit will remain unchanged, and the production of concentrated juices from co-

lourful fruit will diminish. The total production of soft juices, nectars and fruit drinks, will increase from 1.52 to 1.6 million tonnes. The increase in the production of apple juices and mixed juices will be crucial here.

The supply of apples, plums and most vegetables for processing will increase more than their crops, owing to the expected drop in their export caused by the embargo for the import of fresh (as well as frozen and dried) fruit and vegetables from the Member States of the European Union, imposed by Russia on 7 August 2014. After Germany, Russia used to be the second largest recipient of Polish fresh fruit and vegetables and their preserves. Russia had the greatest share in the Polish export of apples.

The expected drop of the export of apples from 1.1 to 0.65-0.70 million tonnes, and the reduced scale of re-export of pears and southern fruit may diminish the total export of fresh fruit from 1.4 to 0.9 million tonnes. The Russian embargo will also contribute to the drop in the export of fresh vegetables from 533 to 505 thousand tonnes. The drop of export of tomatoes and cabbage vegetables (mostly Chinese cabbage) will be crucial here. However, the total volume of export of fruit and vegetable preserves will increase from 1.47 to 1.64-1.65 million tonnes. The export of concentrated apple juice and frozen fruit and vegetables will increase the most. The export of frozen fruit will mostly depend on the sales of inventories of frozen sour cherries and blackcurrants from the previous

season. For the same reason, the export of concentrated apple juice will increase more than its production.

In the 2014/15 season, export prices for nearly all fruit, vegetables and their preserves will be much lower than in the previous season. The deepest plunge will affect the export prices of apples, concentrated apple juice, as well as of cabbage vegetables, onion and preserves of those vegetables. On the other hand, the prices of raspberry preserves will be only slightly lower than the very high prices of the 2013/14 season. Raspberries and their preserves are among the very few products for which demand was higher than supply this season both in the European and in the global market. The drop in average export prices will lead to a greater decrease of revenue from the export of fresh fruit and vegetables than the drop in volume, and as a result the value of export of fruit and vegetable preserves will diminish. The total revenue from export for the whole group of those commodities may drop from EUR 2.51 billion to 2.06 billion, and from EUR 2.91 billion to 2.47 billion when calculated together with champignons and their preserves. The export of horticultural products (including champignons) will account for 12.8% of the value of export of agri-food products, as compared to 13.8% in the 2013/14 season.

The import of southern fruit to Poland may increase slightly as compared to the 2013/14 season, and it will amount to 1.25 million tonnes. The slight increase in the import of most fruit

will follow from their limited re-exportation. The import of most preserves from southern fruit will increase – especially in the case of peach, grape and citrus fruit preserves. The increase in the production in exporting countries (mainly Southern European countries) and the lower import prices will also lead to an increase in the import of preserves from corn, pepper and other thermophilic vegetables, as well as tomato preserves – mainly tomato concentrate, which – next to concentrated juices – dominates the Polish import of fruit and vegetable preserves. However, the import of temperate zone fruit and their preserves will decrease. The greatest decrease will affect the import of apples, pears, onion, cabbage, carrot and their preserves, including concentrated apple juice, which is mostly imported from Ukraine. The total value of the import of fruit and vegetables and their preserves will drop from

EUR 2.21 billion to 2.13 billion. The positive trade balance in this group of commodities may diminish from EUR 692 million to 336 million, and without champignons and their preserves it may be negative at EUR 65 million, as compared to the positive balance of EUR 304 million in the 2013/14 season.

The buying-in prices for nearly all kinds of fruit were lower in 2014 than in the previous year; the prices of sour cherries and blackcurrants dropped the most. Only the buying-in prices of raspberries, gooseberries and cherries were higher. In the 2014/15 season, the prices of dessert apples will be more than 50% lower than in the previous season, and 60% lower in the case of apples for processing. After this year's harvest the buying-in prices of all vegetables were lower, and the prices of cabbage and onion dropped the most. The profitabi-

lity of production of all fruit and vegetables (apart from raspberries and cherries) deteriorated significantly. The production of blackcurrants, sour cherries, strawberries as well as apples was very much unprofitable. In the spring of 2015, many horticultural holdings may not have their own resources to restore production. Owing to the low prices, the acreage of the crops of most ground vegetables will be smaller in 2015 than in 2014.

The average retail prices of fruit and their preserves as well as vegetables and their preserves will be lower than in the 2013/14 season. The prices of apples, cabbage and onion will drop the most. The lower prices will lead to greater consumption of most horticultural products. The consumption of apples will increase owing to the widespread promotion campaign that promotes eating them.

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumerata realizowana przez Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie – Barbara Walkiewicz, tel.: 22 50 54 685 lub faks: 22 50 54 636 w godzinach 8:00-16:00.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4) pokój numer 3.

Prenumerata roczna 2 egz. w 2014 r.:

– wersja papierowa/wersja elektroniczna – 42 zł.

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przesyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433

W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług introligatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

ISSN 1231-2584

CENA 21 ZŁ

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2014 roku wynosi 42 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: 505-46-36
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>